

GRADONA
KRAJINA
CELJE
P14 951

Izhaja od leta 1959
Letnik XXXIV, št. 1
Hrastnik, 5.4.2004

STEKLAR

GLASILO POSLOVNE SKUPINE STEKLARNA HRASTNIK

Poslovanje v letu 2003
Nova tovarna v Podkraju
Sejem Ambiente Frankfurt
Nova remontna delavnica
Remont H-peči
Opal- izboljšave v proizvodnji
Opal- 20 ključev
Opal- zdravniški pregledi
Svet delavcev
Kadrovske novice
Iz zapiskov
g. Hofbauerja

MISLI UREDNIKA...

Že dalj časa pripravljajoč se projekt graditve nove tovarne je dobil svoj epilog na februarški seji nadzornega odbora, ko so lastniki dali zeleno luč za izgradnjo nove tovarne. Podrobnosti in informacije, ki dajejo odgovore na številna vprašanja, ki so se pojavljale v zvezi z novo tovarno, vam v tej številki predstavlja generalni direktor mag. Stojan Binder.

Zahteven projekt, ki pa odpira številne možnosti in priložnosti za nove zaposlitve, napredovanja odpira nadaljnjo perspektivo predvsem za mlajše generacije. Seveda pa so tudi v tokratni številki prispevki iz vseh družb poslovnega sistema, tako da upam, da vam bomo tudi tokrat ukradli kakšno urico za prebiranje našega glasila.

*Glavni urednik
Soniboj Knežak*

Poslovanje v letu 2003

Z našim delom in rezultati smo lahko v letu 2003 kar zadovoljni. Na investicijskem področju smo imeli izjemno zahteven zalogaj, saj smo med drugim generalno obnovili H kadno peč in pripadajoče IS proizvodne linije. Remont je bil nadvse uspešno opravljen, saj smo ga zaključili dva dni pred rokom, pa tudi proizvodnja je bila uspešna praktično takoj po zagonu IS

proizvodnih linij. Tega uspeha so se veselili tudi naši kupci, saj so nestrpno pričakovali dobavo steklenic, za katere so se dogovorili z nami že pred pričetkom remonta.

V lanskem letu smo tudi uspešno inštalirali novo linijo za šrunfiranje, saj smo imeli z že amortizirano prejšnjo linijo obilo težav in vrsto reklamacij zaradi slabega pakiranja naših izdelkov. V celoti smo zamenjali mostni žerjav in grabilec v zmesarni, ta sklop dotrajane opreme je predstavljal veliko nevarnost daljših zastojev v zmesarni, pa tudi s stališča varnosti je bila ta oprema že potrebna zamenjave. Generalno smo obnovili tudi elektro peč Opal, ki je do remonta zdržala rekordnih 36 mesecev brez negativnih vplivov na kvaliteto stekla.

V lanskem letu smo postorili še marsikaj, med drugim smo vsaj deloma olepšali pročelje našega podjetja in del fasade proizvodne hale, prekrili smo južno dvorišče in omogočili delavcem skladišča gotovih izdelkov mnogo boljše pogoje dela, z novo kritino smo prekrili pretežen del proizvodne hale.

Dosegli in presegli smo skoraj vse s planom zastavljene cilje, tako na področju proizvodnje kot tudi na področju prodaje. Temu primeren je bil tudi rezultat, saj smo poslovno leto zaključili z dobičkom. Zaradi doseženih rezultatov smo koncem lanskega leta vsem zaposlenim razdelili tudi nekoliko višjo božičnico kot običajno.

Žal pa se nam je zgodila tudi zastrupitev s hrano v mesecu juliju in z vodo v mesecu septembru. Ta dva neljuba dogodka nam bosta še dolgo ostala v neprijetnem spominu, posebno tistim, ki so imeli zaradi tega dejstva hude zdravstvene težave. Upam, da se kaj podobnega ne bo nikoli več zgodilo.

Uspešno zaključeno poslovno leto nam je vlilo pogum, da smo pripravili Nadzornemu svetu predlog za izgradnjo nove tovarne za proizvodnjo posebne steklene embalaže. 210 novih delovnih mest je za hrastniško dolino in bližnjo okolico zelo pomembnih. To so delovna mesta za današnjo in prihajajočo generacijo. Vesel sem dobrih rezultatov v lanskem letu in upam, da bo tako tudi v bodoče, saj pomenijo ti rezultati visoko stopnjo socialne varnosti vseh zaposlenih v podjetju in dolgoročno eksistenco podjetja.

Generalni direktor
Steklarne Hrastnik- skupina d.d.
Mag. Stojan Binder

RAZPIS
ZA IME NOVEGA PODJETJA ZA PROIZVODNJO
STEKLENE EMBALAŽE

Odločitev o postavitvi nove tovarne za proizvodnjo steklene embalaže je torej sprejeta. Pot od odločitve do dejanske postavitve pa je še dolga. Vsi se namreč zavedamo, da je pred nami še zelo zahtevno delo.

Med vsem drugim nas čaka tudi poimenovanje novega podjetja. Ime je verbalni simbol podjetja, del zunanje podobe podjetja pa smo ljudje. Zato smo se odločili, da slehernemu izmed nas ponudimo možnost soustvarjanja zunanje podobe novega podjetja. Z vaše strani pričakujemo resne predloge. Takšne, ki bodo izražali dejavnost podjetja, bodo lahko zapomnljivi ter se bodo razlikovali od drugih imen.

Izmed prispelih predlogov bodo najprimernejši trije nagrajeni. Predlagatelji se odpovedujejo avtorskim pravicam. Pozivamo vas torej, da nam do **30.4.2004** posredujete vaše predloge za ime novega podjetja. Oddajte jih pri Mojci Lavrič (4. nadstropje upravne zgradbe poslovnega sistema Steklarne Hrastnik).

Steklarna Hrastnik-skupina d.d.

Novo podjetje za proizvodnjo posebne steklene embalaže

Razmišljanje o novi tovarni za proizvodnjo posebne steklene embalaže je staro že veliko let. Pred leti smo razmišljali o postavitvi takšnega objekta v Zagorju, vendar pravega odziva na to pobudo ni bilo. Problemi na področju zagotavljanja zadostnih količin steklene embalaže za potrebe naših kupcev pa so v zadnjem obdobju prerasli vse meje, saj so nam partnerji jasno povedali, da bodo postopoma prekinili poslovne odnose z nami, če ne bomo proizvodnje posebne steklene embalaže vsaj podvojili. Visok nivo kvalitete steklene mase, steklenih izdelkov in visok nivo kvalitete kompletnega servisa na področju trženja posebne steklene embalaže je povzdignil naše podjetje na nivo zelo zaželenega dobavitelja. Steklarna Hrastnik je že pred desetimi leti ugotovila, da s proizvodnjo klasične steklene embalaže za potrebe prehranske, pивske in farmacevtske industrije

na slovenskem trgu ne bo mogla preživeti, proizvodnja posebne steklene embalaže pa je bila izjemno rizična in zahtevna alternativa, vendar edina, ki je po našem mnenju omogočila nadaljevanje proizvodnje embalažnega stekla na tej lokaciji ob teh pogojih. Danes se je ta odločitev pokazala kot najboljša možna opcija.

Tudi polnopravno članstvo Slovenije v EU je še kako pomembno vplivalo na odločanje o novi tovarni za proizvodnjo posebne steklene embalaže. Današnji dvo-milijonski domači trg se nam bo po 1. maju letošnjega leta povečal na 450 milijonski trg. Status Steklarne Hrastnik se po 1. maju tudi v očeh naših partnerjev pomembno menja, saj postajamo podjetje s sedežem v prostoru EU. Vsi ti razlogi so botrovali odločitvi poslovodstva Steklarne Hrastnik, da predlaga nadzornemu svetu v potrditev projekt izgradnje nove tovarne za proizvodnjo posebne steklene embalaže.

Nadzorni svet je na svoji seji 9. februarja letos obravnaval investicijsko študijo in jo ocenil pozitivno ter jo soglasno potrdil, kar pomeni, da je bila s tem sklepom prižgana zelena luč za nadaljnje aktivnosti vezane na realizacijo tega projekta. Tudi občina Hrastnik je v okviru tega projekta pokazala izjemen interes, saj skladno z našimi pričakovanji sprejema vse tiste akte in izvaja vse tiste aktivnosti, ki so pomembni s stališča

realizacije tega projekta.

Nova tovarna bo izgrajena na desnem bregu reke Save v Hrastniku, kjer imamo danes skladišča, kjer stoji rokometno in nogometno igrišče. Večina tega prostora bo namenjenega novi tovarni. V novi tovarni bo 120 tonska peč, na kateri bodo inštalirane 4 proizvodne linije, 2 osem sekcijski in 2 šest sekcijski IS proizvodni liniji. Na eni 8 sekcijski liniji bo možno proizvajati tudi izdelke v barvnem steklu, tako za potrebe embalaže, kot za potrebe široke potrošnje.

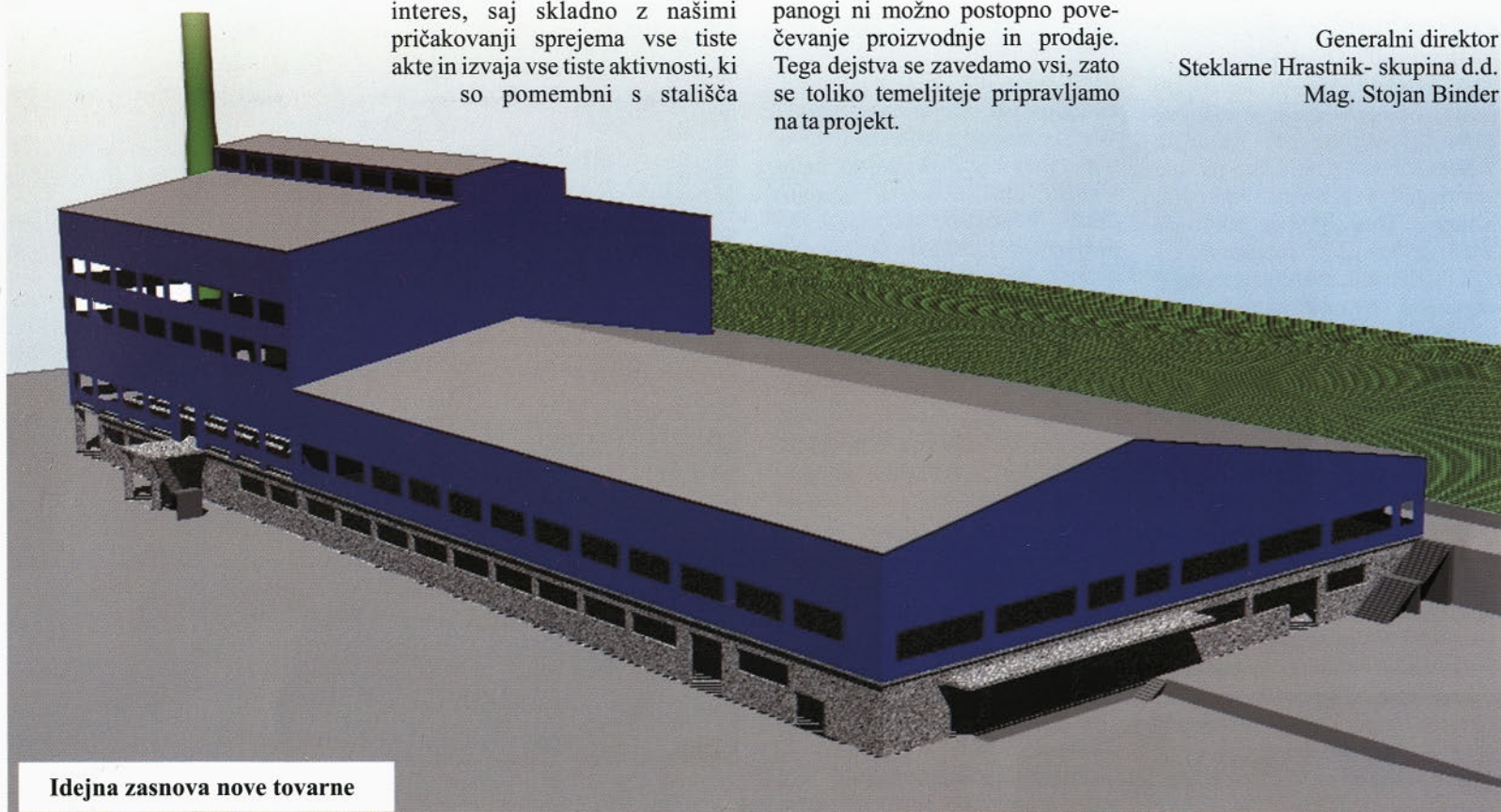
Novo podjetje, ki bo organizirano kot hčerinsko podjetje v 100% lasti Steklarne Hrastnik - skupina d.d., bo zaposlovalo okoli 210 delavcev, proizvedlo bo 33.000 ton steklenih izdelkov, letni prihodki bodo na nivoju 20 mio EUR, celotna investicija pa bo stala 27 mio EUR. To je izjemen organizacijski, kadroviski, tehnološki, predvsem pa trženski zalogaj, saj se bo proizvodnja posebne steklene embalaže povečala za okoli 130%.

Na obstoječi lokaciji, kjer je danes organizirana proizvodnja posebne steklene embalaže, bomo na izpraznjena mesta inštalirali proizvodne linije za potrebe široke potrošnje. Tudi tu bomo bistveno povečali proizvodnjo na tem programu, kar predstavlja velik trženski problem. Vendar žal v naši panogi ni možno postopno povečevanje proizvodnje in prodaje. Tega dejstva se zavedamo vsi, zato se toliko temeljiteje pripravljamo na ta projekt.

Nova tovarna je velika priložnost predvsem za prihajajoče rodove. Vanjo bomo prezaposlili vse, ki se danes ukvarjajo s proizvodnjo posebne steklene embalaže, manjkajoče kadre pa bomo poskušali pridobiti predvsem iz hrastniške občine, deloma pa tudi iz sosednjih občin. Ravno tako bo potrebno dodatno zaposliti določeno število delavcev na obstoječi lokaciji v Steklarni Hrastnik, kjer bomo inštalirali linije za proizvodnjo izdelkov široke potrošnje. Zaposlili bomo zainteresirane vseh vrst kvalifikacij in profilov. To je velika priložnost za iskalce zaposlitve predvsem zaradi dejstva, da se zapira Rudnik Trbovlje Hrastnik.

V tem trenutku so v izdelavi vsi potrebni projekti za izgradnjo nove tovarne, urejuje se vsa potrebna dokumentacija in z malo sreče bomo začeli izgradnjo nove tovarne v mesecu juliju tega leta. Gradnja naj bi trajala eno leto, kar pomeni, da bi bil pričetek proizvodnje v novi tovarni sredi prihodnjega leta. Zelo se veselim realizacije tega projekta, zaupam v sposobnost vseh, ki imamo kar koli opraviti s tem projektom in prepričan sem, da uspeh ne bo izostal. Ne vem, če bo kaj pomagalo, vendar vas prosim, da tudi vi držite pesti, da bo ta projekt čim bolj uspel.

Generalni direktor
Steklarne Hrastnik- skupina d.d.
Mag. Stojan Binder

Idejna zasnova nove tovarne

POSLOVANJE STEKLARNE HRASTNIK - VITRUM V LETU 2003

Steklarna Hrastnik - Vitrum d.o.o. je poslovno leto 2003 zaključila uspešno s 5.9 mrd SIT čistih prihodkov od prodaje. Leto 2002 beležimo kot prvo leto samostojnega poslovanja družbe. Rezultati poslovnega leta 2003 pa potrjujejo pravilnost ob ustanovitvi zastavljene vizije in politike podjetja.

Poslovanje v lanskem letu je potekalo v znamenju zmanjševanja povpraševanja po izdelkih široke potrošnje, kar je dodatno zaostrilo konkurenco na vseh trgih, kjer delujemo. Dokaj nestabilne gospodarske razmere v posameznih državah so omejevale potrošnjo, zato je bila še toliko bolj pomembna naša specializacija in usmerjenost v skrbno izbrane tržne niše.

Naša osrednja dejavnost, avtomatska proizvodnja steklenih izdelkov in **prodaja** izdelkov široke potrošnje ter specialnega embalažnega stekla, je kljub omenjenim okoliščinam in izvedeni obnovi enega talilnega objekta v trajanju 44 dni dosegla 4 % rast čistih prihodkov od prodaje.

Naš največji trg predstavljajo države Evropske unije, v zadnjem času se širimo tudi na trgih Vzhodne Evrope, pridobili pa smo tudi kupce v Braziliji, Avstraliji, Koreji... Leto 2003 je zahtevalo hitro prilagajanje razmeram na trgu. V Nemčiji, nekoč najmočnejši ekonomiji Evropske skupnosti, se je nadaljevalo padanje gospodarske rasti. To smo pravočasno zaznali, zato sledimo politiki razvoja lastnih izdelkov, zmanjševanja odvisnosti od velikih kupcev, uvajanja lastne blagovne znamke VITRUM, osvajanja novih trgov in kupcev. Dobri prodajni rezultati so posledica učinkovitih prodajnih aktivnosti in sposobnosti podjetja, da se hitro odziva na potrebe kupcev z osvajanjem novih izdelkov, ki oblikovno, kvalitetno in cenovno zadovoljujejo njihove potrebe. Bistveno smo izboljšali spremljanje naročil in komunikacije s kupci o potrebah po naših izdelkih.

Tako smo dodatno z optimalnim planiranjem proizvodnje uspeli zmanjšati zaloge gotovih izdelkov ter vzpostavili optimalni nivo in strukturo zalog. Kot aktivnosti v pomoč tržni politiki smo realizirali sledeče:

- uspešno smo se predstavili na sejnih Tendence in Ambiente v Frankfurtu s poudarkom na blagovni znamki Vitrum in pridobivanju novih kupcev;
- izdelali smo nov katalog izdelkov široke potrošnje;
- prenovili smo kartonsko embalažo;
- v spletno komuniciranje smo se vključili z novo spletno stranjo;
- zaposlovali smo nove kadre, saj se zavedamo, da so za doseganje konkurenčnih prednosti sposobnosti in znanje zaposlenih pomemben kapital podjetja.

Proizvodnja v lanskem letu ni imela optimalnih pogojev za delo. Na talilnem objektu za proizvodnjo embalažnega stekla so se zaradi dotrajanosti pojavljali številni problemi vse do začetka generalne obnove konec meseca septembra. Drugi talilni objekt za proizvodnjo izdelkov široke potrošnje bo obnoven v maju in juniju 2004. Obnove talilnih objektov izvede obvladujoča družba Steklarna Hrastnik-skupina d.d., izpad proizvodnje in s tem povezanih prihodkov od prodaje pa ima velik vpliv na poslovanje Steklarne Hrastnik - Vitrum. Tako je bilo v letu 2003 le 30 % vseh proizvodnih zmogljivosti sposobnih zagotavljati normalne pogoje dela. Kljub temu smo s prizadevnostjo zaposlenih, preventivnimi ukrepi, delom v skupini za tehnološko dovršenost izdelkov in projekti dviga uspešnosti proizvodnje le to zadržali na isti ravni kot v preteklem letu.

Za izboljšanje konkurenčne sposobnosti v podjetju uvajamo različne metode dela, ki omogočajo sistematično spremljanje doseganja zastavljenih ciljev in preverjanje, ali rezultati dajejo pričakovanja in vodijo k zastavljenim ciljem. Zato smo tudi v letu 2003 posvečali veliko pozornosti:

- **kakovosti** - dosegamo jo tako, da skrbno proučujemo želje, potrebe, zahteve, predvsem pa pričakovanja naših odjemalcev in temu prilagajamo procese. Tako smo v letu 2003 obstoječi sistem

vodenja kakovosti nadgradili z zahtevami obnovljenega standarda ISO 9001/ 2000 in pridobili ustrezen certifikat kakovosti;

- **metodi 20 ključev** za ocenjevanje konkurenčnega položaja podjetja na globalni ravni in stalnega izboljševanja, ki omogoča preživetje in napredek v svetu nove konkurence;
- **vodenju s cilji**, ki vsem in vedno kaže, kaj hočemo in kje smo glede na zastavljene cilje;
- **zmanjševanju časa** od naročila do odpreme, ki vključuje pristope za izboljšanje fleksibilnosti in odzivnosti podjetja na zahteve kupcev;
- **procesu sočasnega razvoja** - izvajanje razvojnih aktivnosti na različnih strokovnih področjih pri razvoju novih izdelkov od ideje do uvedbe v proizvodnjo.

Z raznimi ukrepi, sistematičnim spremljanjem in analiziranjem, kot na primer: varno in čisto delovno okolje, izobraževanje zaposlenih po programu usposabljanja in občasnih preizkusov usposobljenosti za varno delo, oskrba in nadzor nad uporabo osebnih zaščitnih sredstev, meritve kemij-

hrupa, redni zdravniški pregledi itd. smo skušali vplivati na čim bolj varno delo in tako zmanjšali število poškodb za 26 %, število izgubljenih delovnih dni zaradi poškodb pa za 56 % v primerjavi s prejšnjim letom.

Vstop Slovenije v Evropsko unijo bo pomembno vplival tudi na naše prihodnje gospodarsko življenje in konkurenčnost na trgu. Še toliko bolj bomo morali biti pozorni na spremembe in pomembno intenzivirati napore za izboljšanje dobičkonosnosti poslovanja z obvladovanjem stroškov, povečevanjem kakovosti in uspešnosti proizvodnje, tehničnim in tehnološkim posodabljanjem poslovnih procesov, visoko - strokovnim znanjem in inovativnostjo.

Še naprej bodo ostali v središču naše pozornosti naši kupci, njihove potrebe in pričakovanja. Še naprej bomo delali skladno našemu sloganu:

" Z ljubeznijo do stekla. "

Majda Krošlin
Direktorica
Steklarne Hrastnik- Vitrum

Vitrina 2 z izdelki Vitrum je bila v središču pozornosti

AMBIENTE 2004 - sporočilo svetovnega stičišča stekla za namizni program

A) SPLOŠNO:

Dogajanja na Ambiente 2004 so vsekakor prinesla potrditev pomena tega sejma, ki je sicer v lanski avgustovski izdaji zapustil obilo dvomov.

Popolna zasedba razstavljalcev, nove postavitve stojnic in predstavitve programov ter obilo kompetentnih obiskovalcev (ne "firbcev") so skupaj predstavljali svetovno stičišče dogajanj namiznega programa v steklu. Udeležba lastnikov, uprav in strokovnjakov iz komerciale in tehnologije je nudila enkratno priložnost za analizo dogajanj na evropski in svetovni sceni.

Sejem v Frankfurtu je sicer odskočna deska za vse pomembnejše svetovne ponudnike stekla za namizni program. Poleg znanih evropskih, ameriških in azijskih steklar se pojavljajo nove (npr. Pasari Glass - Indonezija, Parka Glass - Koreja), ki pa so že programsko, tržno in tehnološko preobražene. Če smo npr. steklaro Kedaung (Indonezija) pred leti spoznali v povojih, novo omenjene steklarne suvereno obvladujejo programe, trženje in tehnologijo ter pomenijo nov pritisk na ponudbo v Evropi.

Le-ta v odnosu do Steklarne Hrastnik - Vitrum že danes bazira na tehnološko sodobnejših izhodiščih - npr. visoki pihani kozarci (Olivotto), ki so sedaj že nujno orodje v rokah tržnikov. Podobno velja za izdelke iz stiskalnice, saj ponudniki - konkurenca razpolagajo z ustrežno kapaciteto stekla (peči) s produktivnimi stroji (16-sekcijske stiskalnice) in sodobno opremo za kvalitetno proizvodnjo (obžiganje, poliranje, hladni del).

B) KONKRETNO:

1. Ponudniki namiznega stekla iz Evrope:

a) Znane evropske in turške steklarne (R. Bormioli, Arc International, Borgonovo, Art & Craft, Pasabahce)

Z izjemo Borgonova te steklarne programsko in tržno direktno ne

Naš največji kupec Glaskoch (Leonardo) je na atraktivni stojnici predstavil mnogo naših izdelkov

pokrivajo niš Steklarne Hrastnik - Vitrum. Te steklarne (razen Art & Craft) so pravzaprav grupacije in se težje spustijo na nivo dobrega servisa, ki je danes naša domena (pa tudi domena Borgonova). Nastopajo globalno, zato tudi odpirajo nove steklarne na novih tržiščih (Rusija, Kitajska, Iran). Art & Craft pa je nekje med obema segmentoma ponudbe, a v Evropi ne uživa ugleda dobrega servisa.

b) Ostale steklarne (Libbey, KIG, Ocean Glass itd.)

Neposredne nevarnosti za nišo Steklarne Hrastnik - Vitrum ni pričakovati, saj so za evropske (nemške) kupce relativno oddaljene in težje zagotavljajo hiter in kvaliteten servis. So pa pomembne v kontekstu nove kapacitete Steklarne Hrastnik - Vitrum (Vitrum 2005), ko se bo potrebno orientirati na svetovni trg in je zato treba analizirati njihov nastop na teh trgih.

c) Steklarni Vetri delle Venezie in Glasax

Programsko sta obe steklarni usmerjeni v ponudbo skoraj idealne steklene pogrnjene mize. Idejno in tržno sta to vrhunska primera promoviranja stekla za kulturo omizja.

d) Ostale evropske steklarne (Crisal, St. Glass, Ruhr Kristall itd.)

Steklarne prinašajo nove izzive v evropsko ponudbo in posegajo v niše Steklarne Hrastnik - Vitrum.

Ruhr Kristall obvladuje visoke pihane kozarce (H-28 ali Olivotto), pa tudi program stiskanih izdelkov (npr. novi kozarec LD Impilabile). Crisal pa ima v programu serije vrčev za pivo, pa tudi visoke pihane kozarce (verjetno Olivotto) in svečnik Speedy - skoraj identičen našemu za Glaskoch. St. Glass tudi razpolaga z izdelki iz novega stroja Olivotto, prav tako programsko in tehnološko predstavlja konkurenco (njihova verzija serije Harley - Saturn) na stiskani tehnologiji.

Omenjene steklarne se kosajo z "velikimi" na področju promocije (npr. z inserti v brošurah iz branže - Tableware International, Offrir International, Ad-trade, Glass Style, Casastile itd.) in so postale zelo prepoznavne na mednarodni sceni.

2. Steklarna Hrastnik - Vitrum:

Tržna, programska in tehnološka prenova iz let 1993 -95, še posebej pa od nastanka Vitruma, je osnova za solidno pozicijo na evropskih trgih. Naveza z Glaskochom je prevladujoča referenca Steklarne Hrastnik - Vitrum, je sinonim za inovativno tehnologijo, uspešen razvoj izdelkov in kvaliteto. Seveda pa so na poti Steklarne Hrastnik - Vitrum tudi pasti: tehnološka zastarelost in neustreznost opreme pritiskata na uspešnost poslovanja, na pričakovanja najpomembnejših kupcev, še bolj pa na izzive prihodnosti.

Slavko Marcen

Letošnji sejem AMBIENTE se je odvijal od 20. do 24. februarja. Ta termin je sovpadal s pustnim časom, ki ima v Nemčiji še poseben pomen, kar je deloma vplivalo na obisk sejma. Veseli nas, da se to na našem razstavnem prostoru ni prav nič poznalo, saj je bil vseskozi poln obiskovalcev. Kot vedno smo sejem izkoristili za srečanja z našimi stalnimi kupci, veliko pa je bilo tudi novih potencialnih kupcev. Za sejem smo se temeljito pripravljali že več mesecev pred začetkom. Največji pomen dajemo novim izdelkom, saj smo pripravili kar nekaj novosti, začeli pa smo tudi s sistematičnim obveščanjem rednih in potencialnih kupcev o lokaciji našega razstavnega prostora ter o novostih, ki jih čakajo na sejmu, tako da so kupci že vnaprej obveščeni o novostih. Zelo velik pomen dajemo posejmskim aktivnostim. V dneh po sejmu vse kupce kontaktiramo in jim posredujemo želene informacije.

Tokratna predstavitev na sejmu nam je prinesla pestro paleto obiskovalcev. Zabeležili smo obiske iz rekordnih 61 različnih držav, od tega kar iz 8-ih novih, kar nam sedaj ponuja priložnost

NOVA DELAVNICA ZA VZDRŽEVANJE ORODJA

vzpostavitve novih poslovnih stikov na področjih, ki jih še lahko štejemo med komercialno nepokrita področja oz. "bele lise".

Že tradicionalno smo se seveda sestali z večino naših dosedanjih kupcev. Privlačna in tudi uspešna celostna predstavitev naše nove linije izdelkov IMPILABILE pa je na razstavnem prostoru privabila mnoge potencialne kupce. Kar 31% vseh obiskovalcev se je pri nas ustavilo najprej z vprašanji o naši novi seriji izdelkov.

Med obiskovalci so razumljivo v največjem deležu prisotni evropski poslovneži. V letošnjem letu pa nas je prijetno presenetil povečan obisk poslovnih iz področja obeh Amerik (kar 60% več kot na lanskem primerljivem Ambiente 2003) ter tudi poslovneži iz Daljnega vzhoda. Zanjih je bilo sicer v številu nekoliko manj kot lansko leto, toda tisti, ki so bili, so se temeljiteje seznanili z našim prodajnim programom in tudi plasirali poskusna naročila.

Glede na veliko število novih kontaktov, ki jih s komercialnimi posejenskimi dejavnostmi že obdelujemo, smo le-te segmentirali v skupine. Na prvo mesto seveda sodijo obstoječi kupci. Naša naslednja skrb pa je posvečena nadaljnji širitvi prodajne mreže. Posebno pozornost smo tako z nadaljnjim temeljitejšim obdelovanjem posvetili predvsem 32% novih kontaktov, katere smo ocenili kot potencialne nove kupce. V ospredje komercialnih aktivnosti smo torej postavili poglobitev sodelovanja z obstoječimi kupcem in novimi potenciali iz Velike Britanije, širitev tržnih aktivnosti na do sedaj še neobdelana tržišča Evrope- Baltske države, Skandinavijo, Romunijo in Bolgarijo v segmentu široke potrošnje. Ker pa se ne omejujemo samo z evropskim in bližnjim gospodarskim prostorom, pa namenimo enako pozornost tudi perspektivnim potencialom tržišč Kanade, ZDA, Srednje in Južne Amerike, Avstralije, Koreje in Japonske.

Matjaž Žolnir
Damjana Gutenberger

V mesecu februarju smo zaključili z obnovo delavnice za vzdrževanje orodja. Delavnica je prostorsko za 50 % večja od prejšnje. Razširili smo jo v prostore materialnega skladišča. Nova razporeditev je zasnovana tako, da je pretok orodja bolj funkcionalen, manj je ozkih grl, delavcem je zagotovljeno lepše in prijaznejše delovno okolje. V te prostore smo preselili tudi kontrolo orodja, tako da lahko v vsakem trenutku izvedemo kakršnokoli meritve.

Kontrola orodja pa je lokacijsko ločena od delavniških prostorov, tako da ni izpostavljena prahu in ropotu, zato se lahko v ugodnih delovnih pogojih izvajajo meritve na orodju. Vsa ta dela so bila izvedena zato, da imajo delavci lepo urejena in prijazna delovna mesta. Zaradi tega pa od njih pričakujemo, da bodo še kvalitetneje opravljali svoje delo in s tem pripomogli k še boljšim rezultatom. Z novo delavnico smo pridobili tudi novo strožnico za

Delavnica pred prenovo

struženje večjih presekov, da nam bo olajšano delo in da ne bomo potrebovali pomoči kooperantov. Koncept del je bil zasnovan tako, da se lahko v bodoče vključi v ta prostor še čiščenje in varjenje. S tem bi pridobili pogoje, da so vsa dela, ki so namenjena obnovi orodja na eni lokaciji in se tako izognemo odvečnemu manipuliranju z orodjem. Na koncu se želim zahvaliti vsem, ki ste pomagali pri obnovi delavnice, tako finančno kot fizično.

Enes Rakovič

Kakšni so sedaj delovni pogoji ? (Sašo Žekar - cizeler izmenovodja)

Po prenovi delavnice so se delovni pogoji močno izboljšali. Boljša je vidljivost, kar je zelo pomembno za naše zdravje in kvaliteto dela, ki ga opravljamo. Zaradi boljšega odsevanja je tudi veliko manj prašnih delcev. Transport orodja po delavnici se je tudi bistveno izboljšal saj imamo gladko in ravno dno. Po prenovi je delavnica bolj prijazna in urejena za delavca.

Kako občutiš izboljšave v delavnici ?

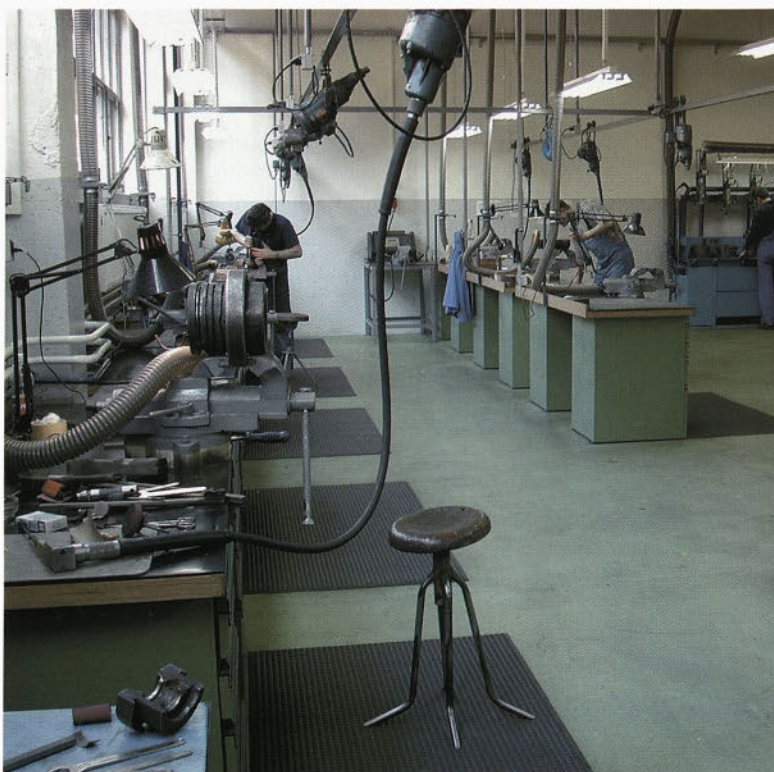
(Branko Kastelic - cizeler)

Po obnovi delavnice so se pogoji izredno izboljšali. To predvsem občutimo na nočni izmeni, kjer je sedaj dovolj svetlobe in ob mrzlih večerih ne občutimo zunanje temperature, vendar se morajo še zatesniti okna, da bomo imeli delavci, ki delamo ob oknu, ugodnejše delovne razmere.

Kaj tebi osebno pomeni prenova delavnice in kontrole?

(Stanislav Jelenc - kontrolor orodja)

Kontrola je sedaj svetlejša in lokacijsko na mestu, kamor spada, glede na popravilo orodja. Izognili smo se odvečnemu manipuliranju z orodjem, kar pa še ni čisto do konca urejeno. Ko bo bližje še čiščenje in skladiščenje orodja, bo pretok orodja še krajši. Problem za dostavo orodja je še hodnik pred delavnico ter močnejši viličar.

Preurejena delavnica

POSODOBITEV H-KADNE PEČI - elektrika

Sodelovanje pri posodobitvi H kadne peči je bilo letos moje drugo sodelovanje pri posodobitvi peči v Steklarni Hrastnik. Za tokratno posodobitev je značilno predvsem dvoje: izredno kratek rok izvedbe in druge aktivnosti, ki so bile izvajane v času posodobitve, tako da smo bili nekateri angažirani istočasno na dveh projektih.

Poleg deinstalacije merilnikov, pretvornikov in aktuatorjev ter pripadajočih instalacij, njihovega servisiranja in ponovne namestitve na peč, kar se izvede med vsako posodobitvijo peči, je bilo letos na H kadno peč nameščene nekaj nove merilne in krmilno-regulacijske opreme.

Najpomembnejša pridobitev je namestitev barvne kamere, ki omogoča opazovanje gorenja plinskih gorilnikov v talilnem prostoru in s tem preverbo ali je plamen pravilne oblike in ali je pravilno usmerjen. Poleg tega nam omogoča opazovanje poškodb notranjosti talilnega prostora in odkrivanje morebitnih nepravilnosti pri vlaganju zmesi v talilni prostor peči. Tovrstna kamera je dandanes standardna oprema steklarskih peči. Pogoji za namestitev kamere na peč, kakor tudi pogoji v katerih kamera deluje, so izredno težavni, saj je na mestu vgradnje kamere temperatura približno 80°C.

Do posodobitve peči sta bila tako ventilator za podpih kakor tudi ventilator za vlek priključena direktno na električno omrežje, sedaj pa sta oba napajana preko frekvenčnih pretvornikov. S tem smo dobili možnost varčevanja z električno energijo. Pri novi H kadni peči delujeta ventilatorja za podpih in vlek s približno 70% nazivnih vrtljajev. Prihranek električne energije pri tej hitrosti vrtenja ventilatorjev je tako več kot milijon SIT/leto.

Za merjenje temperature stekla v prvi in drugi coni fidrov smo do sedaj uporabljali radiacijske pirometre. Le-te smo med

posodobitvijo H kadne peči zamenjali s potopnimi termoelementi, podobno kot smo to storili pri zadnji posodobitvi I kadne peči. Potopne termoelemente smo namestili dodatno tudi v skledo vseh treh fidrov, kjer do sedaj nismo izvajali meritev temperature. Prav tako smo enega od klasičnih termoelementov v bloku dna talilnega prostora zamenjali s potopnim termoelementom.

Zaradi premajhne zasedbe zaposlenih v elektrodavnici Steklarne Hrastnik- Vitrum smo letos nekoliko več kot prejšnja leta koristili zunanje izvajalce. Tako je servis transformatorjev izvedla firma Etra 33 d.d. iz Ljubljane, kableske police pa je položila firma Peletrade d.o.o. iz Velenja. Predvsem z izvedbo firme Peletrade d.o.o. smo bili zelo zadovoljni, tako da planiramo koriščenje njihovih uslug tudi med posodobitvijo G kadne peči.

Mnenja sem, da si vsi zaposleni v elektro delavnici zaslužijo pohvalo, saj so s svojim predanim delom med pripravami na posodobitev peči in med samo posodobitvijo, pomembno prispevali, da je bila le-ta končana v predvidenem roku.

mag. Roman Tušek

Zaposleni v oddelku meritev in regulacij ter v elektro delavnici smo že v poletnih mesecih precejšen del svojih aktivnosti usmerili na bližajoči remont H peči. Najprej smo pripravili dokumentacijo, na osnovi katere smo naročili vso potrebno opremo, nato pa je sledila izdelava novih elektro omar.

V času letošnjega remonta smo precej sprememb uvedli v nadzornem prostoru G in H peči. Zaradi dotrajanosti obstoječe opreme smo zamenjali električne omare za elektro kurjenje, krmiljenje, alarmiranje in vlaganje. Zamenjali smo tudi tiristorski pretvornik za regulacijo pretoka in vgradili nove analizatorje električne energije, ki omogočajo priklop na nadzorni sistem energetike.

V podpečju smo zamenjali dotrajani energetske razdelilec H peči. S tem smo dosegli zanesljivo napajanje porabnikov preko diesel agregata v primeru izpada omrežne napetosti.

Izmed strojev je bilo v času letošnjega remonta največ sprememb izvedenih na stroju IS2. Instalacija novega pogona fidra (proizvajalec Walter iz Nemčije) je zahtevala poseg tudi na obstoječem delu stroja. Popolnoma na novo smo izdelali tudi krmiljenje visokotlačnih hidravličnih agregatov za stroja IS2 in IS3, saj staro krmiljenje ni omogočalo več zanesljivega delovanja.

Poseben problem pri strojih IS2 in IS3 predstavlja zastarelost obstoječe opreme. Izklop in prestavljanje takšne opreme večkrat pusti posledice na elektronski opremi, ki se pokažejo pri ponovnem zagonu. Na peči in v podpečju smo zamenjali tudi večino kablov in kabelskih tras in preuredili razsvetljava. Razen polaganja kabelskih tras, ki jih je izvedel zunanji izvajalec, so vsa omenjena elektro dela opravili naši delavci iz elektro delavnice in oddelka meritev in regulacij. Takšen obseg del, ki smo ga letos opravili v času remonta, je za ekipo ljudi, ki je trenutno na razpolago v Steklarni Hrastnik, prevelik fizični in psihični zalogaj, zato bomo morali v prihodnje koristiti več zunanjih izvajalcev ali pa okrepiti obstoječo ekipo.

Samo Kreže

Pogled v talilni prostor H-peči skozi kamero

POSLOVANJE V LETU 2003

zahtevni za pihanje, ampak imajo tudi zelo zahtevno in natančno dodelavo, v smislu žaganja, vrtanja, brušenja in poliranja. Zato smo vpeljali kvalitetnejši sistem vpenjanja izdelkov in preizkusili nove tehnike rezanja z vodnim curkom in mehanskim poliranjem.

Obnovili smo proizvodnjo na KIKO stroju predvsem za potrebe kopalniškega programa po transparentnem steklu.

Med kolektivnimi dopusti smo opravili planirani remont EPO-peči in sanirali poškodovan pretok F-peči. V proizvodnjo smo vpeljali pripomoček za polavtomatsko odpiranje težkih modelov in pripomoček za odlaganje izdelkov na tekoči trak, s čimer bomo proizvodnjo na MDR pocenili za 6,1%. Z montažo avtomatskih zaves na deloviščih in novo izolacijo vrat na hladilnih pečeh smo izboljšali pogoje dela.

V januarju smo pridobili certifikat kakovosti ISO 9001, v septembru pri drugi presoji smo ga nadgradili z novelo 2000.

Za letošnje leto imamo velike načrte. Bistveno je nadaljevanje zastavljene prodajne politike, v smislu zmanjševanja odvisnosti od nemškega trga ter povečevanja števila srednje velikih kupcev od današnjih 10 na 15 srednje velikih kupcev, kar pomeni 32 % prodaje.

V poslovnem letu 2003 beležimo zaostajanje prodaje za zastavljenim ciljem, kar smo kompenzirali s fleksibilnostjo proizvodnje in leto končali skladno s poslovnim načrtom ter dosegli zastavljen cilj 12 mio SIT dobička. Zato minulo leto ocenjujem kot uspešno poslovno leto.

Kriza na področju prodaje razsvetljavnega stekla v Evropi ima za posledico precejšnje zmanjšanje naročil, ki prihajajo neredno in v zadnjem trenutku. Pri kupcih se pojavlja vse večji pritisk na cene izdelkov, ki se proizvajajo v večjih serijah in za katere servis (dobavni rok, izdelki na zalogi) ni pomemben. Samo pri našem največjem kupcu beležimo izpad prodaje v višini 85 mio SIT. Pridobili smo nove, manjše, a zelo zahtevne kupce (Prandina, I-Tre, Rotaliana, Louis Poulsen, ...).

Kljub uvajanju novih izdelkov v proizvodnjo nam je uspelo zmanjšati tako odpad kot izkoristek zmesi. Maloserijski izdelki, oziroma izdelki z višjo ceno, niso le

Za povečanje fleksibilnosti proizvodnje smo proizvodni sektor razdelili na dva sektorja - topli in hladni del. V proizvodnjo bomo uvedli še dodatna pomagala v smislu odnašalcev oziroma pri-

našalcev stekla. Velik poudarek bo še vedno namenjen izboljšanju kvalitete, varnosti pri delu in zmanjšanju odpada v brusilnici.

Franci Zajc

PREVETRILO SMO ZASTAVLJENO

Skupine v proizvodnji, katerih delo je bolj merljivo, so med seboj tudi tekmovale. Vsi rezultati so bili vneseni v računalnik, ki je "prelel" celoletno statistiko po postavljenih kriterijih in na koncu je direktor predstavil rezultate. Rezultati so bili do razglasitve skrivnost. Smo prvi v skupini Steklarna Hrastnik, ki smo se odločili rezultate na nivoju doseganja ciljev meriti in razglasiti, zato smo bili morda pri tem še malo nerodni, morda kriteriji kje niso bili idealno postavljeni. Pa vendar... Nekje je treba začeti in na splošno so delavci, tudi tisti, ki so morda na tihem pričakovali, da bo rezultat pokazal malo drugače, zadovoljni. Sicer pa se tekma ponovi tudi letos, pa prihodnje leto ....

Najboljše ekipe in posamezniki, ki jim je direktor s prisrčnim stiskom roke čestital za doseženo so bili:

1. V skupini RDBO, kjer so bili kriteriji za uspešnost naslednji:

- zamude (čim manj)
- odpad (čim manj)
- odpad brusilnica (čim manj)
- preseganje normativov (čim bolj), je bila za NAJ brigado razglašena **BRIGADA ČOSIČ**,

1. V skupini MDR, kjer so bili kriteriji za uspešnost naslednji:

- zamude (čim manj),
- odpad (čim manj),

Prvi delovni petek po novem letu smo se v dokaj pozno popoldne sodelavci družbe Opal zbrali v prostorih poslovne zgradbe v Hrastniku. Vsi smo namreč že pred novim letom, skupaj z željami za vse dobro, dobili povabilo, da se udeležimo večnivojskega sestanka, na katerem bomo naredili inventuro in prevetрили, kaj smo v preteklem letu dosegli na področju doseganja ciljev posameznih skupin po sistemu 20 ključev.

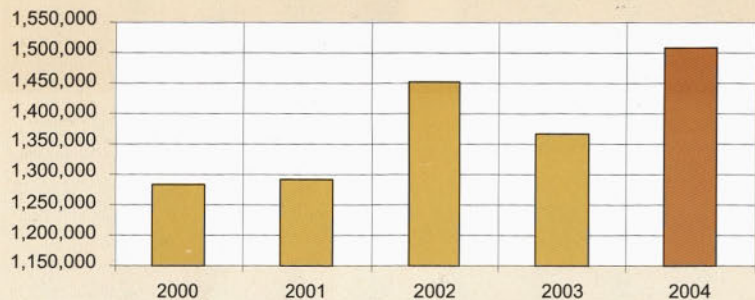
Cilji so bili postavljeni na začetku leta in so bili preko posameznih vodij skupin in vodstva podjetja preneseni do slehernega posameznika.

Udeležba je bila solidna, približno polovico "posadke naše ladje" se nas je zbralo. S pomočjo grafičnih prikazov smo se še enkrat spomnili ciljev, za katere smo se potegovali preko leta tako na nivoju podjetja, kot na nivoju posameznih skupin.

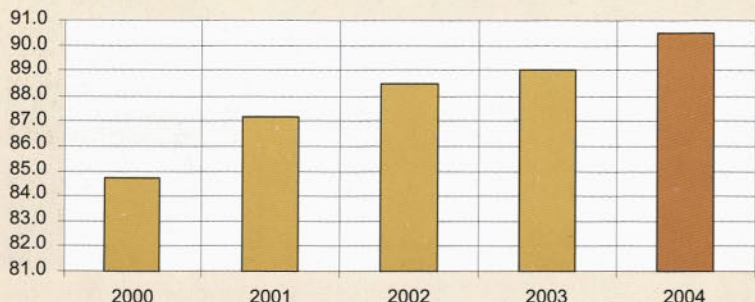

Nasmejana naj pregledalka

Čisti prihodki od prodaje v SIT

PROIZVODNJA [%]

V puščavi se res ni lahko znajti, pomagajte!

- preseganje normativov (čimbolj), pa je bila NAJ brigada **BRI-GADA BURKELJC**.

Vsi delavci obeh brigad so dobili simbolično nagrado majice z napisi NAJ BRIGADA.

3. V brusilnici sta bila kriterija za uspešnost dva:

- zamude (čimmanj)
  - odpad, ki je posledica dela brusilcev oz. rezalcev (čimmanj)
- Za NAJ BRUSILKO je bila proglašena **VESNA JAKUPOVIČ**, ki je dobila simbolično nagrado namizno lučko.

4. V Sektorju zagotavljanja kakovosti pa je bil kriterij za uspešnost le eden:

- delo na dveh hladilnih pečeh in opravljanje drugih dodatnih del (armature, pregrade ....)
- Za NAJ PREGLEDALKO je bila proglašena **SLAVICA JERKOVIC**, ki je prav tako dobila simbolično nagrado namizno lučko.

Delavcem so bili nato v grobem (podrobneje po posameznih

skupinah) predstavljeni cilji za leto 2004. Temu pa je sledila družabna igrica, zagonetka, ki je okupirala prav vse. Razdelili smo se v skupine in reševali problem letalske nesreče v puščavi. Najprej posamezno, nato pa v skupinah, smo rangirali seznam najpotrebnejših predmetov, ki bi nam v takšnem primeru prišli prav. Malo smo se sicer zapletli, zabavna igrica pa je kljub temu pokazala, da so razmišljanja skupine pravilnejša, kot rezultat pridobljen le z eno glavo.

Vsemu temu pa je sledilo prijetno, pristrčno družabno srečanje, na katerem smo dorekli stvari, ki jih v uradnem delu nismo ter se bolje spoznali v neformalnem okolju. Tisti, ki nas ob takšnih prilikah srbijo pete, pa tudi niso bili prikrajšani. Razšli smo se v poznih večernih, pravilneje, zgodnjih jutranjih urah.

Mislím, da smo tisti, ki smo se srečanja udeležili, naredili "reklamo" tako o koristnosti kot o prijetnosti srečanja, zato mislim, da nas bo na naslednjem še več.

Marinka Anžlovar

ZAHVALA

Ob izgubi drage žene

Jožice POVŠE

se iskreno zahvaljujemo njenim nekdanjim sodelavcem in ostalim za moralno podporo v času največje stiske ter za darovane sveče. Zahvaljujemo se še steklarski godbi ter g. župniku za lepo opravljen obred.

Hvala vsem, ki se je spominjate.

Mož Rudi in ostalo sorodstvo

IZBOLJŠAVE V PROIZVODNJI

V polavtomatski proizvodnji je bilo v zadnjem času izvedenih kar nekaj izboljšav, ki so pomembne zaradi olajšanja dela delavcem, hkrati pa so pomemben prispevek k zmanjšanju stroškov proizvodnje. So plod združitve domačega znanja in izkušenj ter izdelane v lastni delavnici vzdrževanja. Ena je pripomoček za odlaganje izdelkov na tekoči trak, ki je dobil tudi svoje ime, in sicer se na enem stroju imenuje Piška, na drugem pa Petelinček, druga pa je pripomoček za polavtomatsko odpiranje težkih modelov. Pri delavkah v proizvodnji, ki te spremembe najbolj občutijo, smo se pozanimali, kaj menijo o njih:

Zlata KASUMOVIČ, izpihalka

Prva novost je naša "Piška", ki brezhibno deluje in avtomatsko podaja izdelke na tekoči trak. Za nas je lažje, še večja je prednost za podjetje, ker sedaj v brigadi delamo z enim delavcem manj. Slaba stran je le ena, to pa je, da sedaj velikokrat ne moremo zadovoljiti eni od osnovnih potreb - pitju vode, ki je pri našem tempu in temperaturah nujno. Izmenski vodja tudi ne more biti vedno na razpolago. Zato pijemo redkeje, hitro, da požiralnik skoraj ne more sproti požirati. Mislím, da je to nezdravo in tudi človeško ni. Kot vse drugo, upam, da se bo tudi to kmalu uredilo.

Drugi robot je bil instaliran pred kratkim. Pobudo za olajšanje dela sem v neformalnem pogovoru z direktorjem dala jaz, v stilu, ali bi se lahko kaj naredilo za olajšanje dela... Midve s sodelavko sva se sedaj že privadili na delo s pripravo in nama predstavlja veliko olajšanje. Roke so mnogo manj obremenjene, kar se pri npr. 1500 potegih klešč, težkih tudi preko osem kg, krepko pozna. To je naložba v ljudi, ki se bo pozitivno

odrazila tudi dolgoročno. Sliším, da se na nekaterih izmenah delavke še niso navadile na pomagalo. Mislím, da ni daleč čas, ko bomo vse skupaj pozabile, kako smo se mučile pri vlečenju "cang" in ne bo potrebno nobene opozarjati, naj pripravo uporablja.

Ljuba STJEPIČ, izpihalka

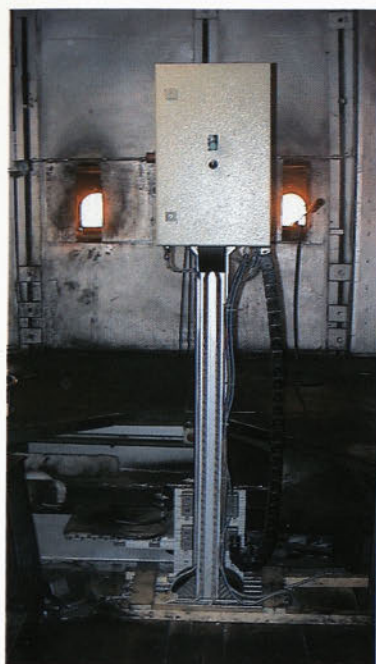
Na "Piško" smo se je že navadili, saj je instalirana že od lanskoletnega remonta. Po začetnih "porodnih krčih" sedaj brezhibno deluje in nam je zelo v korist, saj izdelki avtomatsko prehajajo na tekoči trak. Ob povišanem podestu, bi bilo sklanjanje in ročno podajanje izdelkov na trak ob velikem številu izdelkih nenormalno izčrpujoče.

Tudi druga izboljšava je v redu ter nam krepko zmanjša fizični napor pri delu, zato sva jo s sodelavko z veseljem sprejeli. Na začetku sva bili res malo zmedeni zaradi sinhronizacije pritiskanja na več različnih pedal, sedaj pa gre že z lahkoto.

Doslej še nismo delali izdelkov, kjer je potrebno klešče sukati. Za te

Izpihalki pri delu

Eden od robotov - Petelinček

priprava verjetno ne bo primerna, ampak takih izdelkov ni prav veliko. Pomembno je, da je uporabna za večino.

Mislim, da je vsaka izboljšava, ki hkrati še olajša delo zaposlenim, vse pohvale vredna. Zato le pogum, sodelavke, ki na pripravo gledate še malce kot vsiljivca. Novosti v ustaljeni ritem dela na začetku res prinesejo malo zmede, kasneje pa je nepotrebno težaško delo le še spomin. In, kot da ni dovolj naporov, ki se jim ni mogoče izogniti! In nenazadnje je ohranitev zdravja, čemur je priprava namenjena, več vredna kot karkoli drugega.

Pogovarjala se je
Marinka Anžlovar

ZDRAVNIŠKI PREGLEDI V LETU 2003

(povzetek zaključkov in predlogov iz poročila dr. med. spec. Seime Kazaferovič)

V letu 2003 je bilo v Dispanzerju medicine dela, prometa in športa ZD Hrastnik preventivno pregledanih 82 delavcev oz. delavk družbe Opal. Njihova povprečna starost je bila 37,1 leta, povprečna skupna delovna doba pregledanih pa 18,1 leta.

Najbolj pogosti dejavniki tveganja pregledanih delavcev so:

• pomanjkanje rekreacije	75,6%
• prekomerna telesna teža	54,9%
• kajenje	41,5%
• povišane maščobe v krvi	4,6%
• povišan krvni tlak	8,5%
• znaki prekomernega pitja alkoholnih pijač	6,1% in
• povišan sladkor v krvi	4,9%

Podatki o povišanih maščobah v krvi niso povsem realni, ker analiza ni bila opravljena za vse delavce- anamnetični podatki o uživanju alkoholnih pijač so nezanesljivi, zato je upoštevan le podatek o klinično in laboratorijsko ugotovljenih znakih prekomernega pitja.

Med ugotovljenimi boleznimi in okvarami zdravja so po pogostnosti izstopale:

- bolezni prehrane in presnove (debelost, povišan krvni sladkor, povišane krvne maščobe, golša...)
- okvare sluha
- okvare vida
- bolezni gibal
- bolezni srca in ožilja (visok krvni tlak, krčne žile..)
- bolezni prebavil
- duševne bolezni
- bolezni krvi (slabokrvnost).

Domneva se, da so na nastanek in razvoj nekaterih od teh obolenj poleg drugih možnih vzrokov (starost, spol, dednost, način življenja - kajenje, prekomerna hranjenost, pomanjkanje telesne rekreacije...), verjetno vplivale tudi obremenitve in škodljivosti pri delu:

- na nastanek okvar vida - slabši svetlobni pogoji: osvetljenost, bleščanje, bližinsko delo, delo z računalnikom;
- na nastanek bolezni srca in ožilja - visoke temperature, stalno stoječe delo, hiter tempo dela, psihične obremenitve;
- na okvare sluha - hrup;

- na bolezni gibal - stoječe delo, prisilne drže, dvigovanje in prenašanje težjih ali lažjih bremen na daljši ročici;
- na bolezni prebavil - poškodbe in vnetja v ustni votlini pri pihalcih, nočno delo.

Rezultati pregledov:

- izpolnjujejo posebne zdravstvene pogoje za dosedanje delo - 80,5%,
- izpolnjujejo posebne zdravstvene pogoje za dosedanje delo z omejitvami - 17,1%,
- ne izpolnjujejo posebnih zdravstvenih pogojev za dosedanje delo - 1,2%.

Glede na obremenitve in zahteve delovnih mest ter najpogostejše ugotovljene bolezni in okvare zdravja je bilo za ohranitev in izboljšanje zdravstvenega stanja delavcev priporočeno:

- redno uporabo predpisanih zaščitnih sredstev pri delu (zaščita sluha ...),
- zdravstveno vzgojo in prosvetljevanje zaposlenih glede zdravega načina življenja: pravilna prehrana, vzdrževanje telesne teže in telesne kondicije, odpravljanje razvad, sanacija zobovja ...

Ne pretiravajte s hrano med prazniki!

- glede na neugodne temperaturne pogoje dela in telesne obremenitve v ročni proizvodnji se priporočata dva vmesna kratka odmora pasivna (počitek v ugodnejšem temperaturnem okolju),
- glede na visoko povprečno starost delavk, stalno stoječe delo in pogostnost težav z gibalni se priporoča, kjer je le možno stalno stoječe delo spremeniti v vsaj občasno sedeče,
- cepljenje steklopihalcev proti hepatitisu B (glede na možnost okužbe preko steklarskih pip, v kolikor ni možno doseči, da se uporabljajo individualni ustniki) in glede na koncentracijo zaposlenih na manjšem prostoru, predvsem v proizvodnji tudi cepljenje proti gripi;
- nadaljnje redno spremljanje zdravstvenega stanja delavcev.

SINDIKALNA

Tudi letos je naš sindikat za delavke družbe Opal pripravil zabavo ob dnevu žena. Sindikalisti so nam stregli, vrtele pa smo de ob zvokih ansambla Ping pong, ki je poskrbel tudi za zabavo. Žal nam niso uspeli fotografije, ampak lahko nam verjamete, da smo se spet imele fajn.

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame

se iskreno zahvaljujem sodelavkam za pomoč in podporo v težkih trenutkih ter za darovane sveče.

Anica Bajda

POSLOVNA PRIČAKOVANJA STEDEK d.o.o. V LETU 2004

Osnovni cilj, ki ga želimo doseči v tem poslovnem letu, je popolna integracija družbe v okvir Poslovnega sistema Steklarne Hrastnik in izkoriščanje sinergijskih učinkov v okvirju te povezave, kar je na nekaterih področjih že dalo pozitivne rezultate (npr. električna energija)

V lanskem poslovnem letu zastavljena strategija družbe trženje dekoriranih steklenih izdelkov v industriji pijač je za seboj potegnila drugačen nastop na tržiščih in se kaže danes kot uspešna, saj imamo zasedene vse kapacitete na strojnem sitotisku do konca poletja, povečali smo serije v proizvodnji in si s tem zagotovili določene prednosti, ki jih daje ekonomija obsega.

V mesecu januarju smo izvedli dodatno izobraževanje za zaposlene na področju tehnike brizganja, kar ocenjujem, da je dalo določene rezultate, zato bomo s takšnimi in podobnimi funkcionalnimi izobraževanji nadaljevali tudi na drugih področjih - npr. kontrola kakovosti (avto-kontrolor).

V mesecu februarju smo se predstavili na sejmu v Frankfurtu, v okviru razstavnega prostora družbe Vitrum, saj je trženje v segmentu t.i. "široke potrošnje" ena od prednosti družbe Vitrum, zato se v tem segmentu poslužujemo njihovih prodajnih poti z nudenjem kvalitetne podpore (ceniki, odzivni časi, opredeljevanje prioritet, skupna udeležba na sejmih in promocijskih aktivnostih,...). Prav tako smo v mesecu februarju uspešno izpeljali zunanjo certifikacijsko presojo po standardu ISO 9001:2000, nadaljujemo z aktivnostmi na osnovi metode 20 ključev in nenazadnje podajajo tudi zaposleni v družbi svoje predloge k izboljšavam posameznih aktivnosti in procesov, kar bomo še dodatno spodbujali.

V samem poslovnem načrtu za poslovno leto 2004 smo določili konkretne cilje družbe in na osnovi le-teh smo postavili tudi posamične podrejene cilje v okviru ustreznih skupin zaposlenih.

V začetku tega leta smo pričeli z obnovo in posodobitvijo oddelka satinirnice, ki bo zaključena v mesecu aprilu, in s tem bomo ustvarili zaposlenim bistveno boljše in prijaznejše delovne pogoje, hkrati pa bomo tudi bistveno povečali kapacitete na področju satiniranja in s tem odpravili enega od ozkih grl v proizvodnji.

Glede na naloge, ki nas čakajo v tem poslovnem letu, ocenjujem, da bo le-to pomenilo določen prelom, nenazadnje bomo s 1. majem postali polnopravni člani Evropske skupnosti, kar pred nas postavlja nove izzive in priložnosti.

mag. Janez Golež

GASILSKI KOTIČEK

Težko smo jo čakali in je končno le prišla - pomlad. Tudi mi gasilci smo je veseli, saj zima zna povzročati težave tudi nam. Ampak letošnja je bila za nas steklarske gasilce zelo mirna, saj nismo imeli nobenega "resnega" dela.

Največja stvar je bila priprava na občni zbor društva in sama izvedba. Na občnem zboru smo strnili naše delo za preteklo leto, ki pa je bilo po oceni vseh zelo uspešno. Predvsem tu mislim na intervencije, katerih dejansko ni bilo, razen nekaj manjših začetnih požarov, katere so pogasili naši zaposleni.

Takšen odnos nam pove, da imamo v tovarni ljudi, katerim ni vseeno za njihovo varnost in delovno okolje, kar je zelo pohvalno. S takšnim delom in odnosom se nam za prihodnost ni bati.

Med drugim smo se tudi modernizirali, kar pa sedaj s pridom uporabljamo predvsem za vaje, kakor tudi za izobraževanje gasilcev v občini.

Sodelovali smo z drugimi društvi - predvsem z Bohinjci, s katerimi smo navezali že zelo dobre vezi, saj smo vedno veseli skupnega srečanja.

Dober mesec nas loči od pristopa Slovenije v EU, kaj bo to pomenilo za nas gasilce, niti ne vemo natančno, prepričan pa sem, da nič slabega.

Letos praznujemo 75 let obstoja našega društva. Tako bomo gasilci praznik primerno obeležili z dnevom odprtih vrat, na katerem vam bomo prikazali gasilsko tehniko in njeno delovanje. Seveda ne bo manjkalo tudi kaj prijetnega.

Zato vas že sedaj vabim, da se oglasite pri nas 1. MAJA 2004 od 13:00 do 18:00 ure. Upajmo, da bomo imeli lepo vreme. Obenem pa je to tudi prava priložnost, da obeležimo dan, katerega si bomo zapomnili, kako pa bo vedel vsak sam.

Želim vam veliko lepih pomladnih dni, kdor pa bo opravljal pomladansko čiščenje in urejanje s pomočjo ognja, naj pazi, saj veste "bolje vrabec..."

NA POMOČ!

Andrej Časar

SVET DELAVCEV STEKLARNE HRASTNIK - VITRUM OB ZAKLJUČKU MANDATA

Kratek pogled v zgodovino

Prve volitve Sveta delavcev so bile v Steklarni Hrastnik izvedene v letu 1996, ko je bila Steklarna Hrastnik še družbeno podjetje v zaključni fazi lastninskega preoblikovanja.

Sam sem v tem obdobju opravljal profesionalno funkcijo predsednika sindikata, ki je bil tudi pobudnik (iniciator) in nosilec vseh aktivnosti, ki so predpisane z zakonom, za ustanovitev Sveta delavcev.

Naš cilj je bil, da vse aktivnosti v zvezi z izvolitvijo Sveta delavcev uskladimo s terminskim planom lastninskega preoblikovanja podjetja tako, da sočasno, ko bodo v podjetju oblikovani organi novoustanovljene družbe - Skupščina, Nadzorni svet in Uprava, izvolimo tudi člane Sveta delavcev in predstavniki delavcev v nadzornem svetu.

V skladu s temi cilji smo prve volitve izvedli dobre tri mesece pred zaključkom procesa lastninjenja.

Pred izvedbo 22 delnih zborov zaposlenih, kjer smo pridobili soglasje za ustanovitev Sveta delavcev, je bilo pripravljeno temeljito informiranje zaposlenih o tem, kaj Sveti delavcev sploh so, njihove pristojnosti in predvsem pomembnost tega organa v funkciji zaščite zaposlenih in uveljavljanja možnosti soupravljanja podjetja. S tem namenom je bila izdana posebna številka Sindikalnega občasnika, sindikalni zaupniki pa so bili vključeni v osnovno izobraževanje o delavskem soupravljanju, ki ga je takrat kvalitetno pripravljala Zveza svobodnih sindikatov, ki nam je prek območne organizacije Trbovlje nudila tudi vso strokovno pomoč pri postopkih ustanovitve in kasneje pri pripravi aktov.

Dober mesec dni po dokončanju postopka lastninjenja je imel svojo prvo konstitutivno sejo tudi Svet delavcev. Med trinajstimi člani

Sveta delavcev je bilo kar 8 članov hkrati tudi sindikalnih zaupnikov. To smo storili namenoma, saj so bili sindikalni zaupniki takrat edini, ki so se imeli možnost podrobneje seznaniti z vlogo Sveta delavcev prek mreže izobraževanja, organizirane v okviru Svobodnih sindikatov in kot taki garant, da bo delavsko soupravljanje v resnici zaživel.

Kljub predlogom da naj bi sam kot profesionalni predsednik sindikata in hkrati tudi nosilec večine aktivnosti za ustanovitev Sveta delavcev prevzel tudi predsedovanje Svetu delavcev, sem to odklonil, saj sem bil in sem še danes trdno prepričan, da je v podjetju dovolj ljudi, ki so sposobni prevzeti del odgovornosti za zaščito delavskih interesov v podjetju, pa tudi koncentracija funkcij v rokah peščice posameznikov ni v skladu z mojim razumevanjem demokratičnega pluralizma mnenj in pogledov pri zastopanju in usklajevanju delavskih interesov v podjetju.

Tako je funkcijo prve predsednice Sveta delavcev prevzela Joži Sticher, ki je svojo funkcijo opravljala nepoklicno, torej poleg svojega rednega dela. Izvolili smo tudi dva predstavnika delavcev v Nadzorni svet.

Organiziranost Steklarne Hrastnik

V času ustanovitve prvega Sveta delavcev je bila Steklarna Hrastnik še enovito podjetje, ki pa se je v naslednjih letih organizacijsko prestrukturirala, tako da je danes oblikovana kot poslovni sistem Steklarne Hrastnik - skupina d.d., ki je 100% lastnica podjetij Steklarna Hrastnik - Vitrum, Opal Hrastnik in Stedek Trbovlje.

V vseh postopkih prestrukturiranja podjetja je bil aktivno vključen Svet delavcev. V vseh novo nastalih družbah pa so bili ustanovljeni tudi sveti delavcev. Svet delavcev kapitalsko pove-zanih družb ni bil ustanovljen, je pa to ena izmed prioritarnih nalog novega Sveta delavcev.

SVET DELAVCEV STEKLARNE HRASTNIK - VITRUM

Največja družba v poslovnem sistemu je Steklarna Hrastnik - Vitrum, kjer je 420 zaposlenih. V letu 2001 sem se po devetih letih profesionalnega opravljanja funkcije predsednika sindikata odločil, da ne kandidiram več na sindikalnih volitvah in da prevzamem profesionalno vodenje Sveta delavcev, za katerega sem menil, da ima še številne neizkoriščene možnosti.

Pogoji za delovanje Sveta delavcev

Podjetje v celoti izpolnjuje vse zakonsko predpisane pogoje za delovanje sveta delavcev - tako prostorske, finančne, administrativne kot tudi tehnične pogoje. Finančna sredstva, ki jih zakon predvideva, so Svetu delavcev zagotovljena in so več kot zadostna za njegovo delovanje.

Vsako leto, kljub dejstvu da se člani Sveta delavcev redno udeležujejo vseh oblik izobraževanja, da imamo pokrite stroške strokovne literature in članstva v združenju svetov delavcev, del sredstev ostaja neporabljen. V participacijskem dogovoru, ki je bil podpisan z vodstvom podjetja v začetku prvega mandata, je opredeljeno tudi, da se za vsa neporabljena sredstva skupno dogovorimo, za katere namene bodo uporabljena. Tako smo pred leti del teh sredstev vložili za izboljšanje delovnih pogojev, vsako leto pa družba nameni del sredstev za preventivne zdraviliške preglede delavcev, katere delno sofinancira tudi sindikat.

Večino izobraževanj s področja delovne zakonodaje in pristojnosti Sveta delavcev smo se udeležili v organizaciji Združenja Sveta delavcev ali Zveze svobodnih sindikatov, del izobraževanj pa smo organizirali tudi sami. O številu in vrsti izobraževanj se je svet delavcev odločal popolnoma samostojno, vodstvo ni nikoli oviralo udeležbe na omenjenih izobraževanjih.

Nagrajevanje članov Sveta delavcev

Področje nagrajevanja članov Sveta delavcev smo uredili v participacijskem dogovoru, in sicer

prejemajo člani za svoje delo mesečni dodatek v višini 10% povprečne plače v podjetju. V primeru neprofesionalnega opravljanja funkcije predsednika Sveta delavcev pa le ta prejme dodatek v višini 20% povprečne plače v podjetju.

V participacijskem dogovoru pa smo se dogovorili tudi za nekoliko povečan fond ur za izobraževanje in delo predstavnikov Sveta delavcev.

Program dela Sveta delavcev

Na začetku tega mandata smo si zastavili nekaj osnovnih ciljev in sprejeli program dela, ki smo ga strnili pod slogan:

"Steklarna Hrastnik - Vitrum urejeno in prijazno podjetje".

NAŠ KONČNI CILJ JE, DA POSTANE STEKLARNA HRASTNIK- VITRUM PODJETJE:

- ♦ v katerem bodo poleg interesov kapitala v večji meri upoštevani tudi interesi zaposlenih;
- ♦ kjer bodo vzpostavljeni mehanizmi, ki bodo spodbujali (nagrajevali) dobro delo;
- ♦ kjer bo vsak zaposleni vedel, kam lahko na podlagi prizadevnega in dobrega dela v svoji poklicni karieri napreduje (vertikalno in horizontalno napredovanje, ki pa mora biti sistemsko dogovorjeno, ne pa prepuščeno pritiskom posameznikov oziroma posameznih delovnih sredin);
- ♦ kjer bodo vzpostavljeni mehanizmi, ki bodo vzpodbudili zaposlene k aktivnejšemu razmišljanju o svojem delovnem mestu, o možnih inovacijah in izboljšavah ...
- ♦ kjer bo skrb za varno, zdravo in urejeno delovno mesto ena izmed stalnih nalog tako vodstva kot tudi nas samih ...

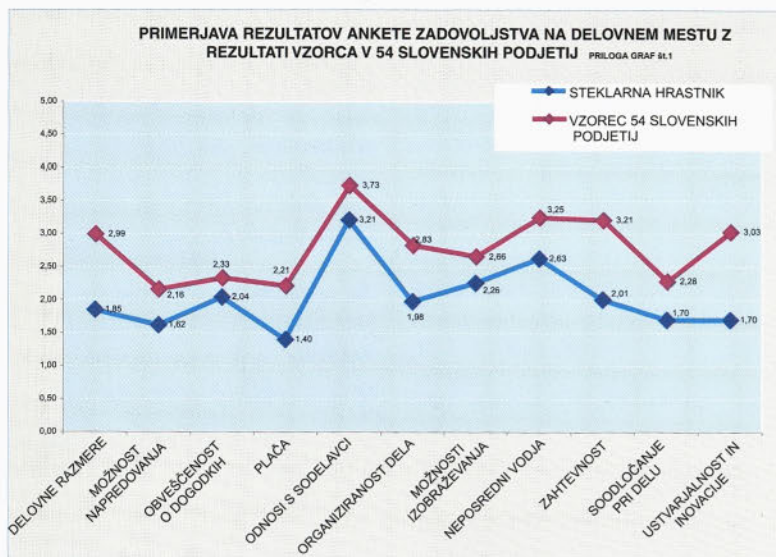
Način dela Sveta delavcev

Navedenim ciljem so bile podrejene tudi vse aktivnosti, ki jih je izvajal Svet delavcev v tem mandatu. Z namenom da izmerimo delovno zadovoljstvo zaposlenih in da razpolagamo z reprezentativnimi podatki, smo v tem mandatu dvakrat izvedli anketo o zadovoljstvu zaposlenih na delovnem mestu.

Uporabili smo anketo, ki je bila

predstavljena v Industrijski demokraciji in že izvedena v 54 slovenskih podjetjih. Rezultate

smo analizirali, predstavili vodstvu družbe in pripravili tudi konkretne predloge za izboljšanje.

S strani družbe smo v skladu z dogovorom redno obravnavali tudi kazalnike poslovanja, ki smo jih v obliki rednega mesečnega poročila prejeli vsi člani sveta delavcev.

Mesečni kazalniki poslovanja vsebujejo naslednje podatke:

PODATKE O POSLOVANJU

- Prihodki realizacije
- Ostali prihodki
- Odhodki
- Dobiček

PODATKE O PROIZVODNJI

- Proizvodnja v kg
- Prodaja v kg
- Zaloge
- Zaloge povprečno

PODATKI O DELAVCIH

- Število zaposlenih
- Št. zaposlenih po IP
- Št. pripravnikov
- Št. zaposlenih za določen čas

DELOVNE URE

- Redne ure
- Nadurno delo
- Dopusti in prazniki
- Boleznine
- Neopravičeni izostanki

DELOVNI POGOJI

- Izmensko delo (% zaposlenih)
- Bolniške
- Boleznina do 30 dni
- Boleznina nad 30 dni
- Nezgode pri delu

PLAČE

- Povprečna neto plača
- Povprečna bruto plača po kol. pog.
- Minimalna plača (št. delavcev)

IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE

- Stroški šolnin
- Stroški seminarjev

Ves mandat smo bili v skladu z zakonom in pristojnostmi redno obveščeni o vseh vprašanih, ki so v pristojnosti Sveta delavcev. O vseh pobudah, dogovorih in informacijah, ki smo jih prejeli od vodstva smo člani kolektiva obveščali preko informatorjev Sveta delavcev in z objavami v internem glasilu Steklar.

Največ pobud in vprašanj v iztekajočem mandatu je bilo povezanih z delovnimi pogoji in organizacijo delovnega procesa. Večinoma so te pobude in vprašanja posredovali člani Sveta delavcev.

Izvedeno je bilo tudi nekaj skupnih posvetovanj - v glavnem o kadrovske in statusnih vprašanih. V vseh primerih smo prejeli pravočasne in kvalitetne informacije, kakor tudi odgovore na vsa zastavljena vprašanja.

Pravice veta v skladu z 98. členom ZSDU v tem mandatu nismo uporabili, smo se pa v dosedanji zgodovini delovanja Sveta delavcev pri vprašanju sprememb stimulativnega nagrajevanja, ko je šlo za poskus zmanjšanja dela plač iz naslova stimulacij, tega že poslužili.

Ocenjujem, da je bil odnos Uprave do Sveta delavcev korekten, zadovoljiv, da je bila vedno izkazana pripravljenost za dogovarjanje in tvorno razreševanje problemov.

Varnost in zdravje pri delu

Precej pozornosti smo v tem mandatu namenili tudi skrbi za varno in zdravo delo. Svet delavcev je ustanovil tudi Odbor za zdravje in varstvo pri delu, ter določil predstavnika za to področje. Predstavniki Sveta delavcev za področje varovanja zdravja in varstva pri delu je obvezno prisoten tudi ob vseh obiskih inšpekcije za delo.

Z vodstvom podjetja, službo varstva pri delu in vodji sektorjev mesečno obravnavamo vsak primer poškodbe in sprejemamo ukrepe za preprečitev ponovnih poškodb. Pri tem smo v zadnjem letu dosegli lepe uspehe, saj se je število poškodb v letu 2003 zmanjšalo za 25,64% oziroma iz 38 na 29 poškodb, število izgubljenih delovnih dni zaradi poškodb pri delu pa se je v letu 2003 zmanjšalo za 55,9% oziroma iz 1009 delovnih dni bolniškega izostanka v letu 2002 na 444 dni v letu 2003.

Članstvo v združenju sveta delavcev

K članstvu ob ustanovitvi Združenja sveta delavcev nismo pristopili. S spremljanjem dela združenja, ki se je v zadnjih letih dejansko začelo ukvarjati z aktualnimi temami, ob ustreznem izobraževalnem programu pa smo se združenju pridružili pred dobrima dvema letoma.

Sodelovanje s sindikatom

Skupaj s podpisom participacijskega dogovora je bil pripravljen in podpisan tudi dogovor o sodelovanju s sindikatom, ki se je v praksi v glavnem v vseh teh letih tudi dosledno izvajal.

Žal pa ugotavljam, da se je sodelovanje s sindikatom v zadnjem obdobju nekoliko poslabšalo, kar se kaže predvsem v tem, da na seje sindikata ne vabijo več predsednika Sveta delavcev in da v tem času ni prišlo do nobene pobude o morebitnem interesu o skupnem obravnavanju in skupnem dogovoru o razreševanju problematike s področja urejanja delovnih razmerij (priprava in sprejem

podjetniške kolektivne pogodbe). Predsednik sindikata pa je bil v skladu z dogovorom vabljen na vse seje Sveta delavcev.

Če na kratko ocenim delovanje sveta delavcev v tem mandatnem obdobju bi lahko rekel, da smo z dobrim informiranjem zaposlenih o delu in predvsem o njegovi vlogi in pristojnostih pri zaposlenih le uspeli razmejiti pristojnosti Sveta delavcev in sindikata, da smo z vodstvom družbe dosegli relativno visok nivo sodelovanja in postavili dokaj dobro podlago za bodoče delo novo izvoljenega Sveta delavcev.

Sam v postopkih ponovne izvolitve ne kandidiram več, bom pa s svojimi dolgoletnimi izkušnjami na področju delovanja tako v sindikatu kot v Svetu delavcev prav rad sodeloval pri urejanju odnosov znotraj podjetja. Nenazadnje spada urejanje teh odnosov tudi v pristojnost kadrovskega oddelka, kjer je odslej moje delovno področje.

Soniboj Knežak

ZAHVALA

Zahvaljujem se sodelavkam in sodelavcem z moje zadnje delovne sredine v Steklarni Hrastnik - Vitrum za lepa darila ob moji upokojitvi. Vsem članom kolektiva pa želim veliko uspeha, predvsem pa medsebojnega razumevanja.

Senegačnik Stane

ZANIMALO VAS BO

OPAL HRASNİK d.o.o.

Spet smo zajadrali v pomladansko razpoloženje, ptički so se "poženi" že ob treh različnih svetnikih in zdaj že pridno spletajo gnezda, prihaja pa tudi čas večjih zaljubljenec, ki prav tako tkejo nove vezi, skratka najlepši del leta. Preostaja nam le še to, da lepe dni, ki so nam na razpolago, čim bolj izkoristimo, vsak tako kot mu je najbolj všeč.

V zimskem času pa smo, kar se kadrov tiče, dihali takole:

V obdobju zadnjih treh mesecev je **PREKINILO** delovno razmerje z družbo šest sodelavcev. Trem odnašalcem v ročni proizvodnji se je izteklo delovno razmerje, sklenjeno za določen čas, in sicer Luki Maku, Milanu Dakiću in Marku Gorjupu. Naš dosedanji tehnolog MDR Karli Medved se je odločil, da je čas za spremembo zaposlitve, zato smo se z njim sporazumno razšli. Pogoje za redno upokojitev je izpolnil Dušan Savič, dolgoletni steklar, ki je zadnja leta zaradi invalidnosti delal v Sektorju kontrole kakovosti, zdravje pa je resneje ponagajalo pregledalki v brusilnici Marjeti Uldrijan, ki je bila invalidsko upokojena.

Koncem decembra smo za določen čas **ZAPOSLLI** dve novi delavki v Sektorju kontrole kakovosti in sicer Cvetko Krpič in Mijo Jager ter enega delavca Marka Gorjupa - v Proizvodnem sektorju.

Trenutno imamo 216 zaposlenih (16 za določen čas), od tega 124 moških in 92 žensk.

JUBILANTI

V tem času je nekaj sodelavcev dopolnilo okrogli delovni jubilej:

- 10 LET - Zlatko Tržan
- 20 LET - Rada Lastrič in Mirsada Salihović

OSTALO

Čas veselega novoletnega razpoloženja se je v družini Branka Kajtne spremenil v nepozaben dogodek, saj se jim je pridružil še sin Klemen. Čestitamo.

Osebnostno zmago pa je dosegla naša delavka Alenka Boltin, ki se iz osnovnošolske izobrazbe v kratkem času izobrazila kar za dva poklica pred dvema letoma pridobljeno izobrazbo prodajalke je nadgradila z dokončanjem srednje ekonomske šole.

Za zgled! Čestitamo!

Kadrovski referat
Marinka Anžlovar

STEKLARNA HRASNİK-VITRUM d.o.o.

V Steklarni Hrasnik - Vitrum d.o.o. smo v zadnjih mesecih na novo zaposlili 9 delavcev. Za določen čas so tako sklenili delovno razmerje: Anita Kolar, administratorica v Splošnem sektorju, Karmen Grivec, samostojna komercialistka, Franc Klavžar, strugar, Alenka Strniša, administratorica operativne priprave dela ter Nisveta Kadič, pregledalka v Obratu pregleda in pakiranja ter Andrej Bajda, ki se bo usposabljal za strojnika. Po kratki prekinitvi so se v naše podjetje vrnili 3 delavci: Vojka Kauzer in Mojca Seničar, zaposleni kot pregledalki v Sektorju zagotavljanja kakovosti, ter Uroš Dolničar, strojnik IS.

Delovno razmerje se je v tem obdobju **PREKINILO** naslednjim delavcem: za sporazumno prekinitvev sta se odločila dva strojnika IS, Franc Povše in Darko Vogrinc, prav tako pa smo se po sporazumni poti razšli s Polono Kovač, zaposleno kot pregledalko v obratu pregleda. Delovno razmerje za določen čas se je v mesecu decembru izteklo Slavki Katranicović, pregledalki, v mesecu januarju pa Marku Maksimoviću, viličaristu - delavcu v zmesarni ter Valterju Zagorcu, strugarju in čistilcu orodja v Proizvodnem sektorju. Pogoje za starostno upokojitev je v mesecu februarju izpolnil Stanislav Senegačnik, zaposlen kot obratovodja v Proizvodnem sektorju.

Trenutno je v podjetju zaposlenih 419 delavcev, 238 moških in 181 žensk. Podatek zajema 31 delavcev sprejetih za določen čas.

JUBILEJNE NAGRADE

- 10 let: /
- 20 let: Hazim Hodžić
- 30 let: Slavica Brajer, Mesud Tatlić, Marko Maksimović, Milka Lukijanović

IZOBRAŽEVANJE

Kar dva delavca sta v začetku letošnjega leta zaključila šolanje in si pridobila VII. stopnjo strokovne izobrazbe. Samo Kreže je uspešno diplomiral na Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko v Mariboru in si tako pridobil naziv univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike, Radoš Zorko pa je diplomiral na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani po visokošolskem strokovnem programu na smeri energetska in

procesno strojništvo ter si tako pridobil strokovni naziv diplomirani inženir strojništva.

OSTALO

Sodelavec Boris Đurica je v drugo postal očka, tokrat ga je njegova Karmen osrečila z deklico Lauro, ki bo družbo delala svojemu dve leti starejšemu bratcu Bogdanu. Ponosni očka je nedavno postal tudi Ivo Bagara, ki ga je neizmerno osrečila njegova prvorojenka Anja. V mrzlem zimskem mesecu januarju je v zakonski stan kljub svoji mladosti s svojo izvoljenko Samro stopil Adis Pjanić, ki je šele nedavno postal član našega kolektiva, ko je nastopil delo strojnika.

Čestitamo vsem!

Kadrovik
Janja Rojko

STEDEK d.o.o.

V tem obdobju je bilo sporazumno **PREKINJENO** delovno razmerje Martinu Tušku, zaposlenemu na delovnem mestu sitotiskarja.

Pogodbo o zaposlitvi smo na novo sklenili z Darjo Kralj- Zupančič, in sicer za delovno mesto planer proizvodnje, na delovno mesto sitotiskarja pa smo sedaj zaposlili dva delavca: Agrona Sejdija in Uroša Božiča.

To obdobje zaključujemo s 83 zaposlenimi - 64 žensk in 19 moških.

Splošno kadrovska služba
Metka Gabrič

ZAHVALA

V življenju nam je vse podarjeno za določen čas.
Vključno z ljudmi, ki jih imamo radi.

V globoki žalosti nas je zapustila ljubljena

Grozdana KROŠLIN

V spominu nam ostaja kot človek z izjemnimi vrtilinami in človeško toploto.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste darovali cvetje, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in sočustvovali z nami...
Posebne zahvale Stanki in Eriju Seničar in Ivanki Gričar.

Žalujoči sin Boris z ženo Jarmilo, vnukinja Mojca in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame in žene

Viktorije OPLOTNIK

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in sveče. Še posebno se zahvaljujemo kolektivu Steklarne Hrasnik, godbi za odigrano Tišino, vsem prijateljem in g. župniku za opravljen obred ter vsem za izrečeno sožalje.

Še enkrat vsem iskrena hvala.

Žalujoči mož Ervin in sin Damjan z družino

UTRINKI IZ ZGODOVINE STEKLARNE HRASTNIK...

Pekarija

Od leta 1885 do 1960 je bila pekarija v pritličju stare brusilnice. Obrtno dovoljenje je imel Ferdinand Roš st., kasnejši trboveljski župan in deželni poslanec, pokopan v Dragi. Zadnji pekarski mojster v tej pekariji je bil Jože Hofbauer. Leta 1885 se je preselil v lastno hišo nad steklarno, kupljeno od stavbenika in graditelja Zanuttija, naseljenega v Radečah. Leta 1885 so preselili pekarijo iz steklarne k Rošu. Rudnik je že imel pekarijo spodaj v stari restavraciji, kjer je prodajala Deželakova Marija. Rudniška pekarija se je opustila pozneje. Leta 1905 sta obstajali dve pekariji v zgornjem Hrastniku.

Spredej Ablova vila, levo brusilnica, zadaj Hofbauerjeva gostilna trgovina. Okrog 1939.

Leta 1890 je v steklarno je prišel **Jožef Bončina**, znani mutec ("štumerl"), ki je zbiral in čistil črepinje. Ker ni znal gospodariti s svojo plačo in je ob plačilnih dneh vse zapil, mu je ravnatelj Vilčnik priskrbel hrano pri steklarski družini Glajsner, v gostilni Hoffbauer je dobil en zavitek tobaka za pipo in dopoldne in popoldne po osminko žganja. Vse to je plačala steklarina od njegovega zaslužka.

Franc Čepin ml., upokojen brusasški mojster, rojen leta 1894 v Hrastniku, je začel delati v brusilnici steklarne kot 13-letni fant leta 1907. Ker zadnja leta ni obiskoval šole, je moral oče plačati kazen - prvič 10, drugič 20 kron. A kljub temu je brusasški mojster prišel na svoj račun. V brusilnici sta bila takrat mojstra Anton Percl, doma s Pohrja, in Čepinov oče Franc, po rodu iz Žusma (Šmarje ob Jelšah). Imela sta domača pomočnika Romiha in

Loknerja ter nekaj pomočnikov iz Zgornjega Štajerja, ki so samo rezali steklo. Poleg Franca Čepina je bil vajenec še pekov sin Šušičky.

Pred Perclom je delal brusasški mojster Janiček. Njegova žena je vzela k sebi nečaka Franca Vilčnika s Koroškega, poznejšega ravnatelja in solastnika steklarne Vilčnika. Oče Čepin je povedal o Vilčnikovem siromaštvu sledeče:

Vilčnik se je učil kot steklobrusač pri Janičeku, ki mu je kot mojster in stric dajal hrane, stanovanje in (svojo odsluženo) obleko. Seveda so mu bile Janičekove hlače predolge, zato si jih je odrezal ter jih je nosil nezarobljene. Ko je Janiček zgodaj umrl, je postal oče Čepin delovodja pri vdovi Janiček.

Takrat so bili v steklarne razni mojstri steklobrusač, graver, lesostrugar in obenem mizar, lončar (kovača še ni bilo) samostojni. Oni so najemali pomočnike in vajence ter sklenili z njimi pogodbo za plačo. Vse orodje je bilo njihova last, isto je bilo pri mojstrih steklarjih.

Franc Čepin ml. je postal leta 1910 steklobrusasški pomočnik in mu je dajal mojster (oče) 5 kron na mesec, hrano, obleko in stanovanje. Franc Čepin st. je umrl leta 1917. Med 1. svetovno vojno brusilnica ni obratovala. Ponovno so jo odprli leta 1921. V tem času so steklarji izdelovali steklo le na bani (peč je bila ugasnjena). Ko je prišel Čepin ml. 1924 od vojakov, je delal v steklarne pri strojih. Zaradi pomanjkanja brusasčev pa je moral spet v brusilnico. Do leta 1907 so odrezovali steklarske izdelke samo na suhem naravnem kamnu.

Leta 1909 so v brusilnici namestili prve stroje na bencin za odrezovanje kap ali pri napol izdelanih izdelkih. Neizdelanim kozarcem so včasih odrezali kapo, nato so jih grobo brusili in končno zatalili ali obžgali robove v starih zatopilnih pečeh. Pozneje so za to delo "zatopljenje kozarcev" nabavili stroje na bencin, nato pa na vodni plin. V novejšem času so te stroje predelali na butan plin.

Pred 1. svetovno vojno so imeli v brusilnici samo naravne kamne (bruse) za rezanje in fino brušenje. Po tej vojni so nabavili prve umetne kamne z Dunaja - "Grob karborunden" firme Rapold, tako tudi bruse za disiniranje (razlika med graviranjem in desiniranjem). Pri graviranju se rabijo bakrena kolesa, smirkov prah in olje za mazanje, pri desenu pa različna kamnita kolesa z vodo in peskom. Da dobi izdelek prvotni sijaj, ga je treba še ogladiti z lesenim kolescem, filcem ali krtačo. Svinčeno steklo se polira z žvepleno kislino, desiniranje pa je nekakšno vrezovanje.

Tone Obermajer je povedal, da mu je oče pravil o kaznih odnašalcev in mlajših pomočnikov. Kdor ni ubogal, ga je mojster udaril, za hujše prekrške pa tudi natepel z lesom za glajenje stekla. Odnasalci in mlajši pomočniki so imeli strah pred mojstrom in ga obenem spoštovali. Mlad steklar ni smel v gostilno, še posebno ne v družbo mojstrov. V starih časih so mojstri nosili kot nekak častni znak bodalo ob levi strani stegna.

Oprostitev steklarjev

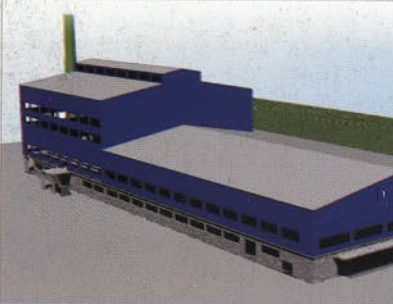

Leta 1887 je bil na pustni ponedeljek oproščen in proglašen za pomočnika "ksela" Franc Omerzi, ko je bil star 24 let (rojen 1864). Stari "kseli", danes imenovani mojstri, so predlagali "helferje" za mlajšega pomočnika. Na pustni ponedeljek popoldne so se zbrali mlajši pomočniki in "kseli" (starejši pomočniki).

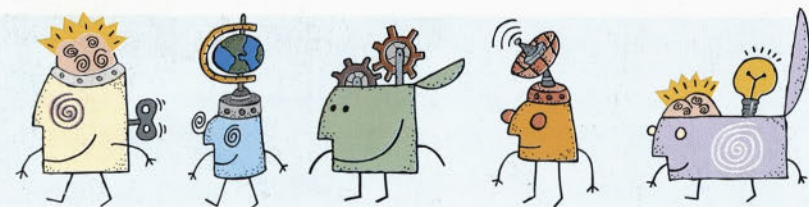
Vodja steklarne Prossinagg je v daljšem govoru vzpodbujal mlade steklarje k marljivejšemu in poštenemu delu, govoril jim je o dolžnostih starejšega steklarja in starejše proglasil za "ksele" ali danes mojstre, na koncu je vsakega udaril po licu, češ naj bo pripravljen na vse težkoče pri delu. Pred vrati steklarne je bil zbran ves steklarski kolektiv z godbo. Ko končanih formalnostih je zaigrala godba, tokrat rudarska godba iz Hrastnika. Navzoči so čestitali novopečenim steklarjem, potem pa je povorka krenila na pustno veselico, to leto k gostilničarju in trgovcu Josipu Vovku, ki je imel v prizemlju svoje trgovske hiše malo dvorano in kuhinjo, kjer je bilo vse pripravljeno za veselico. Leta 1889 je bil oproščen mladi Franc Veber kot zadnji steklar v Hrastniku. Ta običaj so odpravili socialni demokrati.

Iz zapiskov nadučitelja Alojza Hofbauerja pripravila Alenka Leskovšek

Nadaljevanje v naslednji številki...

Nagradna križanka

					IME TELOVADCA PETKOVŠKA	AMER. DRAMATIK (GEORGE)	POŽIREK	GRAFIČNI ZNAK, VIJUGA	OSMI ŽIDOVSKI MESEC	ŽUPNIK		LOVSKI PLEN, ULOV	TANTAL	SAMO- DEJNI ROBOT	SLOV. IGRALEČ OKORN	OČE	REKA V ZAHODNI NEMČIJI	ŠPANSKI FILOZOF (EUGENIO)	
				MOČNA ANGLEŠKA DOGA							JAPONSKI MOJSTER LESOREZA								
				MESTO V SLOVENIJI SLAVKO OSTERC							ŠVIC. TEOL. PISEC NOBELOV LAVREAT								
													HIPNOZI PODOBNO STANJE, EKSTAZA						
AVTOR: KARLI DREMEL	ORGAN VOHA	IZTREBKI MESTO V FRANCIJI				ROGATA GOZDNA ŽIVAL	DUNJA RAJTER ČOLN IZ DEBLA				OLEG VIDOV			OSKAR KOGOJ ŠTEPA V JUŽ. AMERIKI			ZOLAJEV ROMAN	ZBOR DVEH PEVCEV	TEKOČA MAŠČOBA
KRUTI RIMSKI CESAR				ŽITNI ROD ALFRED NOBEL					PLATINA	FR. AKTER (JEAN PAUL) HRV. POLITIK									
MESTO NA ČEŠKEM					EVA RAS		FIŽO- LOVKA										KAVKAŠKO NASELJE ELSA TRIOLET		
STARO FENIČAN. MESTO					LEVI ESHKOL		NOŽE V HRBET					ATENINO SVETIŠČE RICINOVO OLJE							
	NIKELJ ŠTEFKA KUČAN		FUNKCIJA V KAZEN. POSTOPKU	SREDIŠČE MOLDA- VIJE	ELDA VILER MESTO V KANADI		CENIK	NEMŠKI FIZIK (MAX)					GALERIJA V LONDONU SCENOGRAF MATUL						
PRVEN- STVO								LETALO PRITOK ARABSKE- GA MORJA						GOZDNI POLŽ	SPREMLJE- VALCI BOGA EROSA	LJUBLJ. PIVO- VARNA	IME PESNICE SAMSE		
SOL KLOROVE KISLINE					PREBIVALEC KAIRA NAVADA, ZNAČAJ								SPODNJE TANKO ČREVO OSKRBA						
	NAMIZNO PREGRI- NJALO	LOŠČILO	ITAL. PLEM. RODBINA TENORIST DORIAN				RUDOLF NUREJEV		TOVARNICA CINKA MESTO V FRANCIJI										
PONA- REDEK							SPIKERKA BAŠ LUDVIK TOPLAK				GEOLOŠKA DOBA, KENOZOIK LITIJ								
NAPOVE- DOVALEČ ČASL				AVSTR. SKLA- DATELJ (HUGO)				KMEČKO ORODJE, ORALO						SVETA GORA V GRČIJI					
KRAJ NA PAŠMANU				FILMSKA IGRALKA NIELSEN				REKA V PANONSKI NIŽINI					NAŠA PRVA IGRALKA (ITA)						

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

Davčna številka: .....

Nagradna križanka

Odvetnik svoji novi stranki:
"Najprej vam moram pojasniti, da sem zelo dober odvetnik, toda tudi zelo drag. Za dva odgovora na zastavljeni vprašanji vam bom računal štirideset tisoč dolarjev."
"Kaj ni to malo preveč?" vpraša stranka.
"Mogoče res, toda vam je ostalo samo še eno vprašanje."
Dedek, ki je bil malo naglušen, je odšel k specialistu, ki je prodajal slušne aparate. Specialist ga je pregledal in mu rekel:
"Svetujem vam, da kupite tale mali slušni aparat. Je zelo majhen, toda odlične kvalitete. Jaz ga nosim že nekaj let!"
"In koliko stane?"
"Ne, nič ne rjavi!"

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke bo žreb razdelil nagrade v obliki vrednostnega bona za nakup izdelkov v naši industrijski trgovini:

1. nagrada - bon v vrednosti 10.000 dolarjev
2. nagrada - bon v vrednosti 6.000 dolarjev
3. nagrada bon v vrednosti 3.000 dolarjev

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo Steklarja, Cesta 1. maja 14, 1430 Hrastnik do 30.5.2004.

Reševalce prosimo, da pripišejo svojo davčno številko in naslov.

Nagrajeni reševalci

Za nagradno križanko, objavljeno v Steklarju št.4/2003 smo prejeli 53 rešitev. Žreb je prisodil nagrade naslednjim:

1. nagrada - bon v vrednosti 10.000 dolarjev: Boris Matko
2. nagrada - bon v vrednosti 6.000 dolarjev: Jožica Omerzi, upok.
3. nagrada bon v vrednosti 3.000 dolarjev: Anton Kobal, upok.

Rešitev križanke iz prejšnje številke:

Arij, oder, Taal, SREČO, moto, Anka, OZNANJAJO, organ, kmet, gorenjščina, star, nav, pan, elan, regata, Raa, črka, alk, draguljar, nečak, ER, mur, unesek, škaf, osel, AT, Ag, Iberi, Damjana Golavšek, Rom, Tinček, Eli, OK, klapa, Ilok, Amsterdam, Osor, seniorat, rej, antika, KR, saga, Ida, klorat. /K.D.

STEKLAR

Steklar - glasilo poslovne skupine
Steklarne Hrastnik
ureja uredniški svet: Marinka Anžlovar, Janja Rojko, Metka Gabrič, Mojca Lavrič, Simona Rugelj in Alenka Leskovšek.

Glavni urednik: Sonboj Knežak.
Oblikovanje: Alenka Leskovšek.
Fotografije: Branko Klančar.
Lektor: Herta Erman.
Grafična priprava in tisk:
Tiskarna Tori

Naslov uredništva: Steklar
Hrastnik, C. 1. maja 14,
tel.: 03 56 54 600.